

บทบัญญัติของกฎหมายไทย

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๒ บัญญัติให้บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว การกระทำความผิดเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิดังกล่าวของบุคคล หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ ประกอบกับมาตรา ๗๑ วรรคสอง บัญญัติให้รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูงขึ้น และวรรคสาม บัญญัติให้รัฐพึงสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม และให้ความช่วยเหลือเด็กเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรง หรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด ฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว

๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๒ บัญญัติให้การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ ประกอบกับมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๕ (๕) และ (๖) มาตรา ๒๖ (๖) และ (๗) และมาตรา ๒๗^๖ บัญญัติให้ผู้ปกครองมีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล และต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ และกำหนดลักษณะการกระทำที่ห้ามผู้ปกครองหรือผู้ใดกระทำต่อเด็ก โดยเฉพาะลักษณะที่เป็นการขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าจากเด็ก รวมถึงไม่ให้มีการโฆษณาหรือเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครองที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์ของเด็ก อีกทั้งกำหนดให้มีกลไกคุ้มครองเด็ก ตั้งแต่พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้มีอำนาจหน้าที่คุ้มครองดูแลเด็ก และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับชาติและท้องถิ่น ตลอดจนกำหนดแนวทางปฏิบัติต่อเด็กและมาตรฐานการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ต้องตกอยู่ในภาวะเสี่ยง

๖ มาตรา ๒๒ การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ และไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

มาตรา ๒๓ ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ชนบทธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

มาตรา ๒๔ ผู้ปกครองต้องไม่กระทำการ ดังต่อไปนี้

๖๖๖

๖๖๖

(๕) ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก

มาตรา ๒๖ ภายใต้งบบังคับบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

๖๖๖

๖๖๖

(๖) ใช้ จ้าง หรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโต หรือขัดขวางต่อพัฒนาการของเด็ก

(๗) บังคับ ชูเชื้อ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กหรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมต่อเด็ก

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใด ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์ของเด็ก หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

๓.พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

รับรองหลักการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก ได้แก่ หลักการคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชน สิทธิในการเล่น มีเวลาพักผ่อน และเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นนันทนาการที่เหมาะสมตามวัย รวมทั้งการมีส่วนร่วมอย่างเสรีในทางวัฒนธรรมและศิลปะ ตลอดจนสิทธิในการพัฒนา การยอมรับ การคุ้มครอง และโอกาสในการมีส่วนร่วม ไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างใด ๆ

๔.พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ได้กำหนดฐานความผิดและบทกำหนดโทษในการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น หรือสังคมโดยรวม รวมทั้งข้อมูลที่สามารถทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือได้รับความอับอาย ตลอดจนกำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่สืบสวน และระงับการทำให้แพร่หลาย หรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ข้างต้น เพื่อสร้างมาตรฐานและมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับรูปแบบการกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นตามพัฒนาการทางเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

๕.พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือที่รู้จักกันในชื่อกฎหมาย PDPA^๓ กำหนดลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคล บุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล มาตรการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะหลักการการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงความรับผิดชอบและบทลงโทษ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่สร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนการจัดเก็บข้อมูลและนำไปใช้โดยไม่ได้แจ้งให้ทราบ และไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ซึ่งมีที่มาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ทำให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิ และสร้างความเสียหายให้แก่ผู้อื่นหรือสังคมโดยรวม

๖.กฎกระทรวงกำหนดแนวทางการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก หรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑^๔ ได้กำหนดแนวทางในการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก โดยมุ่งหมายให้เด็กทุกคนได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการกระทำที่ไม่เหมาะสม เสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิเด็ก และไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ รวมทั้งประโยชน์ด้านต่าง ๆ ที่เด็กควรจะได้รับ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาเด็ก เช่น ประโยชน์ในด้านการพัฒนาร่างกาย การพัฒนาทางสติปัญญา การพัฒนาจิตใจและอารมณ์ เป็นต้น

๗. ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖^๙ กำหนดนิยามของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และครู รวมทั้งกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาไว้ ๙ ข้อ แบ่งเป็น ๕ หมวด ได้แก่ ๑) จรรยาบรรณต่อตนเอง ๒) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ๓) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ๔) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และ ๕) จรรยาบรรณต่อสังคม เพื่อเป็นแบบแผนการประพฤติปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้มีมาตรฐานวิชาชีพที่ดีงาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

๘. ประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อ ๓^{๑๐} กำหนดหลักการประพฤติปฏิบัติที่มุ่งหมายให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาจริยธรรมและภาพลักษณ์ที่ดีงามของวิชาชีพ โดยเฉพาะการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล ซึ่งต่อมากกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้จัดทำแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามประมวลจริยธรรมดังกล่าว เพื่อเป็นกรอบแนวทางที่ชัดเจนให้แก่ส่วนราชการและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องรับทราบและถือปฏิบัติร่วมกัน

^๙ ข้อ ๓ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตนเพื่อรักษาจริยธรรมที่กำหนดไว้ อย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ ดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๘) เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล

^๗ PDPA ย่อมาจาก Personal Data Protection Act

^๘ ข้อ ๑ การกระทำเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก ให้พิจารณาตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

(๑) ลักษณะเฉพาะตัวของเด็กแต่ละคน

(๒) ความเหมาะสม ความต้องการ และความจำเป็นของเด็ก

(๓) ประโยชน์ที่เด็กจะได้รับในด้านร่างกาย สุขภาพอนามัย การเจริญเติบโต การออกกำลังกาย การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพอย่างเหมาะสม การพักผ่อนและนันทนาการ

(๔) ประโยชน์ที่เด็กจะได้รับในด้านการพัฒนาทางสติปัญญา โดยให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การทดลองปฏิบัติตามความเหมาะสม และการได้รับข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมจากแหล่งต่างๆ

(๕) ประโยชน์ที่เด็กจะได้รับในด้านการพัฒนาทางจิตใจและอารมณ์ โดยได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเข้าใจ ความเอาใจใส่ ให้มีความรู้และทักษะในการดำรงชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อครอบครัว สังคม และการดำเนินชีวิต มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองอย่างถูกต้อง

(๖) ประโยชน์ที่เด็กจะได้รับในด้านสังคม สภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นพิษภัยต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต ทั้งนี้ให้เหมาะสมตามวัยและเอื้อต่อการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็ก

ฯลฯ

ฯลฯ

(๑๑) การคุ้มครองเด็กให้พ้นจากการใช้ความรุนแรง การถูกทำร้าย การล่วงเกินทางเพศ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการถูกทอดทิ้ง

(๑๓) การคุ้มครองเด็กให้พ้นจากการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในทางเศรษฐกิจ และการทำงานหรือกิจการใดที่น่าจะเป็นการเสี่ยงอันตราย เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือเป็นการขัดขวางการศึกษาของเด็ก หรือขัดขวางการพัฒนาทางร่างกาย สมอง จิตใจ ศิลธรรม และสังคมของเด็ก

(๑๔) การคุ้มครองเด็กจากการโฆษณา เผยแพร่ทางสื่อมวลชน หรือสื่อสารสนเทศ ในลักษณะที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดของเด็ก

ฯลฯ

ฯลฯ

^๙ ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา” หมายความว่า ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖

“ครู” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๖ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพและแบบแผน
พฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๑๐ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่
ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ข้อ ๑๑ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

ข้อ ๑๒ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา
จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ